

بە ناوی خودای بەخشندوو میهره‌بان

بە ناوی گەنەوه

پەرله‌مانی کوردستان - عێراق

پالپشت بە حوکمی برگی (١) له ماددهی (٥٦) ی یاسای ژماره (١) ی سالی ١٩٩٢ ی هموار کراو و، به گوێرهی ئه‌وهی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران خستیه‌ روو، پەرله‌مانی کوردستان - عێراق له دانیشتی ئاسایی ژماره (٦) ی رۆژی ٢٠١٥/٤/١ بریاری ده‌رکردنی ئه‌م یاسایه‌ی دا:

یاسای ژماره (٢) ی سالی ٢٠١٥

یاسای سنووقی کوردستان بۆ داهاته‌ نه‌وتی و گازییه‌کان

بەشی یه‌که‌م

پیناسه‌کان

مادده‌ی (١):

یه‌که‌م: مه‌به‌ستی ئه‌م یاسایه‌ له‌م ده‌سته‌واژه‌ و زاراوانه‌ی خواره‌وه، ماناکانی به‌رامبه‌ریانه:

- ١- هه‌ریم: هه‌ریمی کوردستان - عێراق.
 - ٢- پەرله‌مان: پەرله‌مانی کوردستان - عێراق.
 - ٣- ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران: ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریم.
 - ٤- وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی سامانه‌ سروشتیه‌کانی هه‌ریم.
 - ٥- یاسای نه‌وت و گاز: یاسای نه‌وت و گازی هه‌ریمی کوردستان - عێراق ژماره (٢٢) ی سالی ٢٠٠٧.
 - ٦- ئه‌نجومه‌ن: ئه‌نجومه‌نی هه‌ریمی کاروباری نه‌وت و گاز له‌ هه‌ریمی کوردستان - عێراق، که‌ به‌پێی مادده‌ی (چواره‌م) ی یاسای نه‌وت و گاز پینکه‌یتراوه.
 - ٧- سنووق: سنووقی کوردستان بۆ داهاته‌ نه‌وتی و گازییه‌کان له‌ هه‌ریمدا که‌ به‌پێی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه‌ دامه‌زراوه.
 - ٨- ده‌سته: ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌بردنی سنووقی کوردستان بۆ داهاته‌ نه‌وتی و گازییه‌کان له‌ هه‌ریمدا.
- دووهم: پیناسه‌کانی هاتوو له‌ مادده‌ی (یه‌که‌م) له‌ یاسای نه‌وت و گاز که‌ په‌یوه‌ستن به‌م یاسایه‌ به‌ر کار ده‌بن، ئه‌گه‌ر ناکۆک نه‌بن له‌ گه‌ڵ حوکمه‌کانیدا.

بهشی دووم

چوارچیوهی پیادهکردنی یاسا

ماددهی (۲):

حوکمه کانی ئەم یاسایه پیاده ده کرین له سهر:

یه کهم: داهااتی دارایی به دهستهاتووی راستهوخۆ و ناراستهوخۆ به گوێرهی حوکمه کانی یاسای نهوت و گاز و یاسای دیاری کردن و وهگرتنی شایسته داراییه کانی ههریمی کوردستان - عیراق له داهااته ئیتیحادیه کان ژماره (۵) ی سالی ۲۰۱۳ ی په یوهست به نهوت و گاز و بهرهمه کانی و، به پێی ئهوهی له ماددهی (ههشتهم) ی ئەم یاسایه داهااتوه و، ههر پرۆسهیه کی نهوتی و گازی که ئهجوهمن بریاری له سهر بدات.

دووهم: داهااتی دارایی هااتوه له حکومهتی ئیتیحادی که راستهوخۆ په یوهسته به نهوت و گاز و بهرهمه کانی جگه له پشکی ههریم له بودجهی گشتی ئیتیحادیدا.

بهشی سێهه

پیکهینانی سنوق و دهستهی بهرپوهبردنی

ماددهی (۳):

پالپشت به حوکمی ماددهی (بازدهیهم) له یاسای نهوت و گاز، سنوقیک به ناوی (سنوقی کوردستان بۆ داهااته نهوتی و گازیه کان له ههریم) دادهمهزیت و، کهسایهتی مهعنهوی و سهربهخۆی دارایی و کارگیری هیه و، له رووی ریکخستهوه سهر به ئهجوهمنی وهزیران ده بییت.

ماددهی (۴):

یه کهم: دهستهیهک به ناوی (دهستهی بهرپوهبردنی سنوقی کوردستان بۆ داهااته نهوتی و گازیه کان) پیکدیت و بهرپوهبردنی سنوق له نهستۆ ده گریت و مافی هیه سهرجهم رهفتار کارییه یاسایه کان بۆ مه بهسته کانی ئەم یاسایه نهجام بدات و، سهروکه کهی نوینه رایهتی سنوق ده کات له بهردهم په رله مان و دادگا و سهرجهم لایه نه کانی دیکه.

دووهم: دهسته پیک دیت له:

۱- سهروکی دهسته به پلهی وهزیر.

۲- جیگری سهروکی دهسته به پلهی بریکاری وهزارهت.

۳- بهرپوه بهری گشتی سنوق.

۴- نوینهری وهزارهت که شارهزایی هه بییت له بواری نهوت و گاز و، پلهی وهزیفی له بهرپوه بهری گشتی که متر نه بییت (ئه ندام).

۵- نوینەری وەزارەتی دارایی و ئابووری که شارەزایی هەبیت لە بواری دارایی و ئابووری و، پلە وەزیفی لە بەرپۆه بەری گشتی کەمتر نەبیت (ئەندام).

۶- پەسپۆریکی ئابووری و دارایی (ئەندام).

۷- پەسپۆریکی یاسایی (ئەندام).

ماددە (۵):

پەگەم: پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم، لە ماوەی (۹۰) نەو دە رۆژ لە رێکەوتی بەر کاربوونی ئەم یاسایەدا هەماهەنگی بکات لە گەڵ ئەنجومەن بۆ پیشکەشکردنی کاندیدی لێهاتوو بۆ هەر یەک لەو پۆستانەکانی که لە برگی (دوو) ی ماددە (چوار) ی ئەم یاسایەدا هاتوو.

دوو:

۱- ئەندامانی دەستە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوه پاش پەسند کردنیان بە زۆرینە ی رەهای ئەندامانی پەرلەمان بۆ ماوەیەک که زیاتر نەبیت لە (۴) چوار سال دادەمەزرین و، شیوان بۆ یە کجار نوێکردنەوه بەهەمان رێکارە باسکراوەکان و، ئەوانە ی ئەو وەزیرانەکان پەر کردۆتەوه پاش تەواو بوونی ماوەی دیاری کراو دە گەرێندرێنەوه سەر کارەکانی پێشوویان بەر لە ئەستۆ گرتنی ئەم وەزیرانە.

۲- سەرۆکی دەستە لە بەر دەم پەرلەماندا ئەم سویندە دەخوات:

(بەخودای مەزن سویند دەخۆم که بە دلسۆزییەوه پارێزگاری لە یە کیتی گەل و سامان و خاکی کوردستانی عێراق بکەم و پابەند بێم بە یاسا).

سێهەم: مەرجه لە دامەزراندنی هەر یەک لە سەرۆک و جێگرە کە ی و بەرپۆه بەری گشتی سندوق و ئەندامانی دەستە، جگە لە نوینە رانی هەردوو وەزارەتی سامانە سروشتییەکان و وەزارەتی دارایی و ئابووری سەرباری بوونی مەرجه گشتییەکانی دامەزراندن لە وەزیفە ی گشتیدا، بە لای کەم هەلگری پروانامە ی زانکۆ ی بەرایی بن لە بواری پەسپۆری دەستە و خاوەن شارەزایی بن لە بواری پەسپۆری دەستە بۆ ماوەیەک کەمتر نەبیت لە (۱۰) دە سال بە نەبەت سەرۆک و (۷) حەوت سال بە نەبەت جێگری سەرۆک و بەرپۆه بەری گشتی سندوق و ئەندامەکان.

چوارەم: ئەنجومەنی وەزیران بۆی هەیه کە سانیک لەوانە ی خاوەن شارەزایی و پەسپۆرین لەسەر پێشنیاری ئەنجومەن بە سیفەتی رابوێزگاری دا بە زۆرینە ی و ماف و پابەندیەکانیان و ژمارەیان بە پێی گریبەست و بە گوێرە ی پێرەوی ناوخوا ی دەستە، کە ئەنجومەنی وەزیران پەسندی دە کات، دیاری دە کرین.

ماددهی (۶):

بهستنی کۆبوونهوهی دهسته به نامادهبوونی (۳/۲) دوو لهسههر سیی ئەندامه کانی دهییت و برپاره کانی به زۆرینهی رهه‌های ئەندامه کان ده‌ده کرین.

ماددهی (۷):

دهسته ئەمانه‌ی خواره‌وه له ئەستۆ ده‌گریت:

یه‌گه‌م: تۆمار کردن و دۆکیومی‌تکردنی سه‌رجه‌می داهاته‌کانی نهوت و گازی هه‌ریم، که به گۆپره‌ی حوکمه‌کانی ئەم یاسایه ده‌سته‌که‌ون له سنه‌وقدا، هه‌روه‌ها به‌رپۆه‌بردن و مسۆگه‌کردنی گواسته‌وه‌یان بۆ ژمیره‌ی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری، پاش نه‌وه‌ی به‌پیی مادده‌ی (۱۲) دوا‌زده‌می ئەم یاسایه له‌سه‌ر پێش‌نیاری ده‌سته و برپاری ئەنجومه‌نی وه‌زیران و په‌سه‌ندکردنی په‌رله‌مان، ته‌رخان ده‌کرین.

دووه‌م: وردبینی‌کردنی جوله‌ی گشت داهاته‌کانی نهوت و گازی هه‌ریم له سنه‌وقدا به‌پیی چاودیری نیوخۆیی، له‌گه‌ڵ ده‌رکردنی راپۆرتی مانگانه له باره‌یانه‌وه.

سییه‌م: سالانه‌ ئاشکراکردنی گشت ئەو داتا‌یانه‌ی تایه‌تن به‌ ژمیره و چالاکیه‌کانی سنه‌وق ده‌باره‌ی سپاردن و راکێشان و وردبینی کردنیان به‌ به‌کاره‌ینانی کۆمپانیای ژمیریاری جیهانی لیهاتوو متمانە پێکراو، دواتر به‌رزکردنه‌وه‌ی راپۆرتی ناوبه‌ناو بۆ ئەنجومه‌نی وه‌زیران که‌وا چالاکی و راپۆرتی کۆمپانیای ژمیریاری جیهانی پووخت ده‌کاته‌وه له‌گه‌ڵ ده‌رخستنی رابۆچوونی خۆی له‌سه‌ر ئەم راپۆرتانه.

چواره‌م: مسۆگه‌کردنی شه‌فافیه‌ت و درک‌اندن له‌ پرۆسه‌ داراییه‌کان له‌ کاتی ئەنجامدانی رێکار و پرۆسه‌کانی ژمیرکاری به‌ گۆپره‌ی ستانده‌ری ژمیریاری په‌یره‌و‌کراوی جیهانی و ئاستی پیاده‌کردنیان له‌سه‌ر گشت ژمیره‌کانی سنه‌وق که‌ له‌م یاسایه‌دا باسکراون.

پنجه‌م: پێویسته له‌سه‌ر ده‌سته راپۆرته‌کانی خۆی به‌ شیوه‌ی مانگانه و سالانه‌ی بداته په‌رله‌مان و، بۆ رای گشتی ئاشکرایان بکات.

